

REFERAT Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse d. 11-08-2026

Mødedato Tirsdag d. 11. august 2026 kl. 11:00

Mødested Mødelokale 6 eller virtuelt

Mødedeltagere Poul Erik Jensen, A, Kim Lund, DD, Søren Rasmussen, O, Cecilie Liv Hansen, LA, Tage Petersen, V, Preben Friis-Hauge, V, Jan Lagoni, V, Anne Fabricius, A (Fravær), Martin Schmidt Konradsen, EL (Fravær)

Indholdsfortegnelse

Drøftelse af udmøntning af løft til den kollektive trafik fra Økonomiaftale 2027..... 3

Eventuelt..... 6

Næste møde..... 7

Underskriftsside..... 8

Drøftelse af udmøntning af løft til den kollektive trafik fra Økonomiaftale 2027

RESUMÉ

I Økonomiaftale 2027 mellem regeringen og Danske Regioner er det aftalt, at løftet på 100 mio. kr. af rammen til regional udvikling skal understøtte den regionale kollektive trafik. Rammeløftet svarer til 17,4 mio. kr. i Region Syddanmark. Der lægges op til en drøftelse af udmøntningen af rammeløftet.

Sagsfremstilling

I Økonomiaftale 2027 mellem regeringen og Danske Regioner er det aftalt, at løftet på 100 mio. kr. af rammen til regional udvikling skal understøtte den regionale kollektive trafik. Ud fra den sædvanlige fordelingsnøgle mellem regionerne betyder det, at Region Syddanmarks ramme løftes med 17,4 mio. kr.

Strukturelle udfordringer

I overensstemmelse med de regionale principper for den kollektive bustrafik (vedlagt som bilag 1) arbejder begge trafikselskaber med at betjene de overordnede korridorer mellem regionale mål med høj frekvens, få stop og hurtigt frem. Det følger anbefalingerne fra ekspertgruppen vedrørende den kollektive mobilitet i hele Danmark.

Begge regionale trafikselskaber er ramt af strukturelle udfordringer. Unge er den største gruppe af passagerer i de regionale busser, men antallet af unge, specielt udenfor de store byer, er faldende. Desuden har 17-årige fået mulighed for at køre bil og fravælger i betydeligt omfang busserne. Det samlede regionale passagertal, og dermed indtægtsgrundlaget, i FynBus og Sydtrafik er således fortsat faldende. Ifølge de senest tilgængelige tal (juni 2026) fra de to trafikselskaber forventes det, at der for 2026 vil være tale om i alt 7,5 mio. kr. i mindre indtægt på de regionale busruter end oprindeligt budgetteret for i 2026, fordelt med 2,5 mio. kr. hos Sydtrafik og 5,0 mio. kr. hos FynBus.

Trafikselskaberne har lidt forskellige økonomiske udgangspunkter, herunder som følge af nye kontrakter. Hvis ovenstående udvikling fortsætter, ser begge trafikselskaber imidlertid alt andet lige ind i en mere presset økonomisk situation de kommende år, og målsætningen i budgetaftale 2026 om, at trafikselskaberne ultimo 2028 hver især har en negativ saldo på budgetudligningssaldoen på max. - 20 mio. kr., kan komme under pres.

Der fremgår ikke noget direkte af regeringsgrundlaget, men administrationen har en forventning om, at trafikselskaberne i de kommende år får mulighed for og hjemmel til at arbejde med og tilbyde nye mobilitetsløsninger, inklusive fleksible og behovsstyrede løsninger, hvoraf en del også vil falde ind under de i 2020 politisk vedtagne principper for den regionale kollektive bustrafik i Syddanmark, herunder transport af unge til ungdomsuddannelser. Fælles for disse nye løsninger vil formentlig være øgede udgifter i relation til den regionale kollektive trafikbetjening.

På den baggrund er det meget tilfredsstillende, at Økonomaftale 2027 mellem regeringen og Danske Regioner inkluderer et samlet rammeløft til området regional udvikling på 100 mio. kr., der skal understøtte den regionale kollektive trafik.

Tre modeller for udmøntning af rammeløftet

Der kan umiddelbart peges på tre modeller for udmøntning af rammeløftet på 17,4 mio. kr. til den regionale kollektive trafik. For alle tre modeller forudsættes det, at rammeløftet anvendes af trafikselskaberne under hensyntagen til de i juni 2020 politisk vedtagne regionale principper for den regionale kollektive trafik, herunder særlig hensyntagen til unge på ungdomsuddannelser.

Det forudsættes desuden, at trafikselskaberne, inden de investerer i evt. nye passagertiltag (fx øget rutefrekvens på hovednettet, der kan medvirke til at få passagererne tilbage på de regionale ruter), har taget hensyn til deres samlede økonomi og målsætningen vedrørende budgetudligningssaldoen, jf. budgetaftale 2026.

Udvalget opfordres til at drøfte de tre modeller:

1. Trafikselskabernes ramme løftes med 17,4 mio. kr., fordelt mellem de to trafikselskaber efter den i 2019 af regionsrådet vedtagne fordelingsnøgle. Herudover knyttes der ikke nærmere bindinger til trafikselskabernes anvendelse af rammeløftet.
2. Trafikselskabernes ramme løftes med 17,4 mio. kr., fordelt mellem de to trafikselskaber efter den i 2019 af regionsrådet vedtagne fordelingsnøgle. Det forudsættes, at rammeløftet også skal dække forventede kommende regionale udgifter/forpligtelser vedr. nye mobilitetsformer (fx samkørsel), hvis trafikselskaberne inden for den nærmeste fremtid får hjemmel, samt andre fleksible behovstyrede løsninger under hensyntagen til de regionale principper for den kollektive trafik.
3. Trafikselskaberne får kun rådighed over en del af rammeløftet, fordelt efter den i 2019 af regionsrådet vedtagne fordelingsnøgle, mens resten tilbageholdes i regionen til finansiering af diverse fremtidige mobilitetsinitiativer.

Fra administrationens side peges der umiddelbart på model 2, da den dels bidrager til at håndtere den aktuelle udfordring på indtægtssiden, samtidig med at den peger fremad i forhold til at omstille trafikselskaberne til mobilitetsselskaber, som også vil være relevante i forhold til regionale principper vedrørende den kollektive trafik.

Det kan tilføjes at model 3 vurderes i mindre grad at være i overensstemmelse med ånden i Økonomaftale 2027 mellem regeringen og Danske Regioner, hvor det som nævnt er anført at

løftet skal understøtte den regionale kollektive trafik.

Det bemærkes at på udgiftssiden er trafikselskaberne for 2026 også ramt af en ekstra udfordring med stigende dieselpriiser. Denne ekstra udfordring på udgiftssiden vil blive håndteret ved, at regeringen har meddelt, at trafikselskaberne direkte vil få udbetalt en kompensation for merudgifter til brændstof fra marts 2026, hvor priserne begyndte at stige, til december 2026. I løbet af 2027 vil omstillingen af den regionale bustrafik i Region Syddanmark til el-buser være stort set fuldt gennemført, og evt. stigende dieselpriiser ind i 2027 forventes dermed kun at have marginal betydning.

Det bemærkes endvidere, at det blev offentliggjort den 23. juli 2026, at regeringen har besluttet at afsætte en ramme på 100 mio. kr. til initiativer med fokus på kollektiv transport i landområderne, jf. vedlagte bilag 2. Størstedelen af rammen skal udmøntes til de regionale trafikselskaber med henblik på, at de kan igangsætte konkrete initiativer med særligt fokus på kollektiv transport uden for byerne og koblingen af landdistrikterne til byområder. De regionale trafikselskaber kan i relevant omfang gennemføre initiativerne i samarbejde med kommuner og regioner.

Det er forståelsen, at rammebetingelser vedrørende de regionale lokalbaner, herunder Vestbanen, ikke indgår i Økonomiaftale 2027. Investeringsudfordringen vedrørende Vestbanen forudsættes derfor håndteret separat, når Danske Regioner forventeligt har haft drøftelser med regeringen vedrørende lokalbanernes rammevilkår.

INDSTILLING

Det indstilles,

At udvalget drøfter ovennævnte modeller for udmøntning af rammeløftet til den regionale kollektive trafik.

BESLUTNING I UDVALGET FOR MILJØ, MOBILITET OG UDDANNELSE DEN 11-08-2026

Udvalget drøftede de 3 modeller for udmøntning af rammeløftet til den regionale kollektive trafik. Udvalget finder, at model 2 vil bidrage bedst til at løfte den kollektive trafik. De faldne bemærkninger indgår i øvrigt i det videre arbejde.

Anne Fabricius og Martin Schmidt Konradsen deltog ikke i sagens behandling.

Eventuelt

BESLUTNING I UDVALGET FOR MILJØ, MOBILITET OG UDDANNELSE DEN 11-08-2026

Intet.

Anne Fabricius og Martin Schmidt Konradsen deltog ikke i sagens behandling.

Næste møde

Sagsfremstilling

Næste ordinære møde er fredag den 4. september kl. 9-13. Mødet afholdes på Vejen Gymnasium og Erhvervsskole og starter med et møde med repræsentanter for Vejen Gymnasium og Erhvervsskole.

Mødeplanen for resten af 2026 er:

- Tirsdag den 22. september kl. 13-17. Besigtigelse i Kærgaard Klitplantage.
- Onsdag den 28. oktober kl. 10-14.
- Mandag den 16. november kl. 8.30-12.30.
- Torsdag den 10. december kl. 13-17.

INDSTILLING

Til orientering.

BESLUTNING I UDVALGET FOR MILJØ, MOBILITET OG UDDANNELSE DEN 11-08-2026

Næste ordinære møde er fredag den 4. september kl. 9.00-13.00. Mødet afholdes på Vejen Gymnasium og Erhvervsskole og starter med et møde med repræsentanter for Vejen Gymnasium og Erhvervsskole.

Anne Fabricius og Martin Schmidt Konradsen deltog ikke i sagens behandling.

Underskriftsside

